

ארגון טוט

(Organisation Todt). ארגון בגרמניה הנאצית לעבודות בנייה בהיקף גדול, בעיקר בתחום הצבאי ובחימוש.

א"ט נקרא על-שם מייסדו, המהנדס ד"ר פריץ ט' (1891-1942). ביוני 1933 מונה ט' למפקח כללי על בניית הכבישים בגרמניה, ובדצמבר 1938 – למיזם-כוח כללי לתיאום משק הבנייה, במסגרת 'תכנית ארבע השנים'. הוא גם היה האחראי להקמת ה'חומה המערבית' – מערכת הביצורים בגבולה המערבי של גרמניה – ואחרי הבסת צרפת ביוני 1940 עסק בהרחבת הגנת החופים במערב, מנורווגיה ועד מפרץ ביסקאיה (Biscay). ממרס 1940 היה ט' גם שר החימוש והתחמושת.

ב-8 בפברואר 1942 נהרג ט' בתאונת מטוס מסתורית. כל משרותיו ניתנו לאלברט שפר, והלה העניק לקסאוור דורש סמכויות נרחבות לפעול בא"ט כראות עיניו. א"ט הלך והתרחב. הוא חולק ליחידות של כוחות-משימה (Einsatzkommando), כפופות לקבוצות הארמיות השונות. ב-1944 הגיע מספר המועסקים בא"ט ל-1,360,000, ובכללם כמיליון פועלים זרים ושבויי מלחמה, וכ-20,000 אסירי מחנות ריכוז. בין מפעלי הבנייה הנודעים של א"ט ב-1942-1945 היו הקמת ה'מיטלוורק' (Mittelwerk) ליד נורדהאוזן (Nordhausen), עם עשרות מנהרות לייצור טילים ומנועי מטוסים, ו-10,000 אסירי מחנות ריכוז ואסירים פליליים עבדו ב'בית-החרושת התת-קרקעי הגדול בעולם'. הא"ט הקים גם מבצרים לחיל-האוויר, ולפחות שישה 'מפעלי יגר'

(Jägerfabriken) תת-קרקעיים עם מסלולי המראה ונחיתה, וכן בנה, אחרי שהובאו רבבות יהודים מהונגריה, את 'החומה הדרומית-המזרחית' (Südostwall). באפריל 1944 הבטיח היטלר לא"ט להורות אישית להינריך הימלר לספק לארגון מהונגריה את 100,000 האנשים שדרשו. אחרי שהס"ס הביא לגרמניה יהודים מהונגריה, כפי שדרש הא"ט בדחיפות לתוכניותיו השונות, התלונן שפר בפני הרמטכ"ל, וילהלם קיטל, כי 'רק 50,000-60,000 מהם כשירים לעבודה, והשאר הם קשישים, ילדים וחולים, שלא יצלחו לעבודה, בעיקר בניית בונקרים גדולים'. (ראה גם עובדי עבודת כפיה).